

TẬP ĐỌC

BẦM ƠI

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Biết đọc trôi chảy, diễn cảm bài thơ với giọng cảm động, trầm lắng, thể hiện cảm xúc yêu thương mẹ rất sâu nặng của anh chiến sĩ Vệ quốc quân.

2. Hiểu ý nghĩa bài thơ : Ca ngợi người mẹ và tình mẹ con thắm thiết, sâu nặng giữa người chiến sĩ ở ngoài tiền tuyến với người mẹ tận tảo, giàu tình yêu thương con nơi quê nhà.

3. Học thuộc lòng bài thơ.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Tranh minh hoạ bài đọc trong SGK.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

HS đọc lại bài *Công việc đầu tiên*, trả lời câu hỏi về bài đọc.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

GV có thể khai thác tranh minh hoạ (anh bộ đội trên đường hành quân đang nghĩ tới hình ảnh người mẹ già lom khom cấy lúa trong cảnh trời mưa lạnh), giới thiệu bài thơ *Bầm ơi* – một bài thơ Tố Hữu sáng tác thời kháng chiến chống thực dân Pháp, nói về tình cảm yêu thương sâu nặng giữa hai mẹ con người chiến sĩ Vệ quốc quân.

2. Hướng dẫn HS luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– Một HS giỏi đọc bài thơ.

– Bốn HS tiếp nối nhau đọc 4 đoạn thơ (2 – 3 lượt). GV kết hợp uốn nắn cách đọc cho HS, giúp các em hiểu nghĩa các từ khó (*bầm, đon*) được chú giải cuối bài.

– HS luyện đọc theo cặp.

– Một, hai HS đọc lại bài thơ.

– GV đọc diễn cảm bài thơ – giọng trầm lắng, thiết tha, phù hợp với việc diễn tả cảm xúc nhớ thương của người con với mẹ. Chú ý đọc hai dòng thơ đầu với giọng nhẹ, trầm, nghỉ hơi dài khi kết thúc.

b) *Tìm hiểu bài*

* *Gợi ý trả lời các câu hỏi phụ và câu hỏi trong SGK :*

– *Điều gì gợi cho anh chiến sĩ nhớ tới mẹ ? Anh nhớ hình ảnh nào của mẹ ?*
(Cảnh chiều đông mưa phùn, gió bắc làm anh chiến sĩ thầm nhớ tới người mẹ nơi quê nhà. Anh nhớ hình ảnh mẹ lội ruộng cấy mạ non, mẹ run vì rét.)

GV : Mùa đông mưa phùn gió bắc – thời điểm các làng quê vào vụ cấy đông. Cảnh chiều buồn làm anh chiến sĩ chạnh nhớ tới mẹ, thương mẹ phải lội ruộng bùn lúc gió mưa.

– *Tìm những hình ảnh so sánh thể hiện tình cảm mẹ con thấm thiết, sâu nặng.*

GV gợi ý để HS tìm được những hình ảnh so sánh trong bài (những hình ảnh so sánh HS không dễ tìm vì không có từ so sánh như, là, tựa, bằng, hơn,...) :

Tình cảm của mẹ với con : *Mạ non bám cấy mấy đon
Ruột gan bám lại thương con mấy lần.*

Tình cảm của con với mẹ : *Mưa phùn ướt áo tứ thân
Mưa bao nhiêu hạt, thương bám bấy nhiêu !*

Những hình ảnh so sánh ấy thể hiện tình mẹ con thấm thiết, sâu nặng : mẹ thương con, con thương mẹ.

– *Anh chiến sĩ đã dùng cách nói như thế nào để làm yên lòng mẹ ?* (Anh chiến sĩ dùng cách nói so sánh :

*Con đi trăm núi ngàn khe
Chưa bằng muôn nỗi tái tê lòng bầm
Con đi đánh giặc mười năm
Chưa bằng khó nhọc đời bầm sáu mươi.*

Cách nói ấy có tác dụng làm yên lòng mẹ : mẹ đừng lo nhiều cho con, những việc con đang làm không thể sánh với những vất vả, khó nhọc của mẹ nơi quê nhà.)

– *Qua lời tâm tình của anh chiến sĩ, em nghĩ gì về người mẹ của anh ?* (Người mẹ của anh chiến sĩ là một phụ nữ Việt Nam điển hình : chịu thương chịu khó, hiền hậu, đầy tình thương yêu con...)

– *Qua lời tâm tình của anh chiến sĩ, em nghĩ gì về anh ?* (HS phát biểu. VD : Anh chiến sĩ là người con hiếu thảo, giàu tình yêu thương mẹ. / Anh chiến sĩ là người con rất yêu thương mẹ, yêu đất nước, đặt tình yêu mẹ bên tình yêu đất nước. / ...)

c) *Đọc diễn cảm và HTL bài thơ*

– GV hướng dẫn bốn HS tiếp nối nhau đọc diễn cảm bài thơ.

– Cả lớp luyện đọc diễn cảm hai đoạn thơ đầu. GV hướng dẫn HS đọc đúng câu hỏi, các câu kể ; đọc chậm 2 dòng thơ đầu ; biết nhấn giọng, nghỉ hơi đúng giữa các dòng thơ :

*Ai về thăm mẹ quê ta
Chiều nay có đứa con xa **nhớ thăm**... //
Bám ơi **có rét** không bám ?
Heo heo gió núi, **lâm thâm** mưa phùn*

*Bám ra ruộng cấy bám run
Chân lội dưới bùn, tay cấy mạ non
Mạ non bám cấy mấy đon
Ruột gan bám lại thương con mấy lần.
Mưa phùn ướt áo tứ thân
Mưa bao nhiêu hạt, thương bám bấy nhiêu !*

- HS nhắm đọc thuộc lòng từng đoạn, cả bài thơ.
- HS thi đọc thuộc lòng từng đoạn, cả bài thơ.

3. Củng cố, dặn dò

- HS nhắc lại ý nghĩa của bài thơ.
- GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà tiếp tục HTL bài thơ.